

6. Polkovenko, T., 2001. 'Dzherela ukrayins'koyi etnopedahohiky: dytyachyy fol'klor (Sources of Ukrainian ethnopedagogy: children's folklore)'. Dostupno : <http://abetka.ukrlife.org/djerala.html> [Data zvernennya 27 travnya 2018].
7. Rosovets'kyu, SK., 2007. 'Ukrayins'kyu fol'klor u teoretychnomu vysvitlenni. Posibnyk dlya universytetiv (Ukrainian folklore in theoretical coverage. A manual for universities)', *Chastyna 2. Zhanry, K. : Vydavnytstvo Ukrayins'koho fito sotsiologichnoho tsentru*, 396 s.
8. Syvachuk, N., 2016. 'Vykhovnyy potentsial ukrayins'koho rehional'noho fol'kloru: [navchal'nyy posibnyk dlya studentiv vyshchyykh pedahohichnykh navchal'nykh zakladiv] (Educational potential of Ukrainian regional folklore: [a manual for students of higher educational institutions])', Uman' : *FOP Zhovtyy O. O.*, 151 s.
9. Uhrovata, VI., 2017. 'Patriotychne vykhovannya doshkil'nykiv zasobamy muzychnoho fol'kloru (Patriotic upbringing of preschool children by means of musical folklore)'. Dostupno : <http://krvuzcdyt.krimeu.com/ru/article/patriotichne-vikhovannya-doshkilnikiv-zasobami-muz-2.html> [Data zvernennya 28 travnya 2018].

**УДК 373.2.091.3:81`243**

**ДО ПИТАННЯ ПРО ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ  
ТЕХНОЛОГІЙ У РОБОТІ З НАВЧАННЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО  
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ**

*TO THE ISSUE OF PEDAGOGIC TECHNOLOGIES USE IN WORK ON  
TEACHING OF FOREIGN LANGUAGE TO JUNIOR PRESCHOOL CHILDREN*

**І. О. Мордоус, І. М. Куценко**

**Актуальність дослідження.** Оскільки мова – це засіб комунікації, формування світогляду та розвитку особистості, а іноземна мова дозволяє збагатити ці процеси, виникає необхідність удосконалення процесу ознайомлення дітей з останньою. Значущість дослідження полягає в тому, що навчання дітей іноземної мови на даному етапі розвитку суспільства є однією з важливих проблем сучасної дошкільної освіти. Суспільство виховує прогресивних дітей, тому саме на даному етапі становлення України, як незалежної та самостійної держави, постає актуальним використання інноваційних технологій, як сучасного

**Urgency of research.** Since language is a means of communication, the formation of a worldview and the development of personality, and a foreign language can enrich these processes, there is a need to improve the process of familiarizing children with the latter. The significance of the study is that teaching children of foreign languages at this stage of society's development is one of the important problems of modern preschool education. The society educates progressive children; therefore, at this stage of the formation of Ukraine as an independent and separate state, the use of innovative technologies as a modern means of development of the child appears urgent. It is exactly the junior preschool period

засобу розвитку дитини. Саме молодший дошкільний період є найкращим для початку вивчення іноземної мови, яка є невід'ємною ланкою розвитку країни та створенням можливостей розвитку особистості.

**Постановка проблеми.** Як доводить ряд досліджень, використання інноваційних технологій в освітньому процесі дозволяє інтенсифікувати навчально-пізнавальну діяльність.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Питання підвищення ефективності ознайомлення дітей дошкільного віку з основами іноземного спілкування постало предметом наукового пошуку багатьох авторів, серед них: Н. Барбелко, А. Басіна, Т. Гуревич, І. Зимня, І. Мірошник, О. Протасова, С. Соколовська, Т. Шкваріна, В. Щебе-дина. Окремо розглядалося питання застосування інноваційних підходів у роботі з дітьми, зокрема такими науковцями: Дж. Ашер, І. Баринкіна, Н. Вершкова, С. Гунько, Л. Гусак, Г. Доман, Х. Дорон, О. Єфименко, М. Зайцев, С. Лупан, Н. Маркова, М. Монтессорі, Ю. Рудник.

**Постановка завдання.** Не зважаючи на доведений науковцями факт позитивного впливу навчання дітей іноземної мови в дошкільний період дитинства на загальний когнітивний розвиток і подальші успіхи, потребують ретельного, науково обґрунтованого підбору шляхи організації окресленого процесу в роботі з дітьми молодшого дошкільного віку, що обумовлено їх психофізіологічними особливостями розвитку.

**Виклад основного матеріалу.** Багато авторів вважають дошкільний вік винятково «чутливим» до сприйняття та відтворення мови. Розвиток рідної

that is the best to begin the study of a foreign language, which is an integral part of the development of the country and the creation of opportunities for personality development.

**Target setting.** As several studies prove, the use of innovative technologies in the educational process can intensify educational and cognitive activity.

**Actual scientific researches and issues analysis.** The issue of improving the effectiveness of familiarizing children of preschool age with the basics of foreign language communication was the subject of scientific research of many authors, among them: N. Barbelko, A. Basina, T. Hurevych, I. Zymnia, I. Miroshnyk, O. Protasova, S. Sokolovska, T. Shkvarina, V. Shchebedyna.

The issue of innovative approaches use in work with children was studied separately by the following scientists: J. Asher, I. Barynkina, N. Vershкова, S. Hunko, L. Husak, H. Doman, Kh. Doron, O. Yefymenko, M. Zaitsev, S. Lupan, N. Markova, M. Montessori, Yu. Rudnyk.

**The research objective.** Despite the fact of the positive influence of the teaching of foreign language to children in the preschool period of childhood on general cognitive development and further successes has been proved by scientists, they need a thorough, scientifically grounded selection of ways of organizing the outlined process in working with children of junior preschool age due to their psychophysiological peculiarities of development.

**The statement of basic materials.** Many authors consider the preschool age to be exceptionally "sensitive" to the perception and reproduction of the language. The

мови передуює розвитку іноземної і дає підґрунтя для оволодіння другою мовою. Крім того, відбувається інтенсивний розвиток всіх фізичних та психічних процесів, які «підлаштовуються» під середовище, що оточує дитину, що, в свою чергу, дозволяє природнім шляхом ознайомити дітей з основами іношомовного спілкування. Врахування вищезазначеного особливо важливе у роботі з дітьми молодшого дошкільного віку, адже механізм їх психофізіологічного розвитку надзвичайно вразливий. В даному випадку використання педагогічних технологій слугує його урізноманітненню, що стимулює і його пришвидшенню. Проте, не всі запропоновані сучасними педагогами інноваційні технології розраховані на роботу з дітьми молодшого дошкільного віку або адаптовані до такої.

**Висновки.** Для молодшого дошкільного віку характерне мимовільне сприйняття та запам'ятовування мовлення, як рідного, так і іноземного. Враховуючи психологічні можливості даної вікової групи, можна зробити висновок, що іноземна мова, вивчена саме в цей віковий період, сприймається легко та невимушено і засвоюється без додаткових зусиль з боку дитини за умови методично грамотної організації даного процесу. На сучасному етапі актуальності набуває питання навчання дітей дошкільного віку саме на засадах інноваційних технологій, які виступають ефективним засобом в умовах особливостей розвитку дітей даної вікової категорії.

**Ключові слова:** діти, молодший дошкільний вік, раннє навчання іноземної мови, педагогічні технології.

development of the native language precedes the development of the foreign language and gives the basis for mastering the second language. In addition, there is an intensive development of all physical and mental processes that are "adapted" to the environment surrounding the child, which, in turn, permits the natural way to acquaint children with the basics of foreign language communication. Consideration of the above-mentioned is especially important in working with children of junior preschool age, as the mechanism of their psycho-physiological development is extremely vulnerable. In this case, the use of pedagogical technologies serves for its diversification, which stimulates and accelerates it. However, not all innovational technologies offered by modern educators are designed for work with children of junior preschool age or adapted to such.

**Conclusions** For junior preschoolers, involuntary perception and memory of speech, both native and foreign, is characteristic. Given the psychological capabilities of this age group, we can conclude that a foreign language, studied precisely in this age period, is perceived easily and informally and assimilated without additional efforts on the part of the child provided methodically competent organization of the process. At the current stage, the issue of teaching children of preschool age on the principles of innovative technologies, which act as an effective means in the conditions of development of children of this age category becomes more and more popular.

**Key words:** children, junior preschool age, early foreign language teaching, pedagogical technologies.

**Актуальність дослідження.** Становлення України як

демократичної держави, її входження в єдиний європейський простір зумовлюють прогресивні зміни у стратегії розвитку національної системи дошкільної освіти. В умовах глобалізації та модернізації змісту дошкільної освіти, гуманізація її цілей та принципів, відбувається переорієнтація на розвиток особистості дитини як основний ресурс, що визначає поступальний рух суспільства [1, с. 4]. Згідно статті 4 Закону України «Про дошкільну освіту» «Дошкільна освіта – цілісний процес, спрямований на забезпечення всебічного розвитку дитини дошкільного віку відповідно до її задатків, нахилів, здібностей, індивідуальних, психічних та фізичних особливостей, культурних потреб» [17, с. 7].

Оскільки мова – це засіб комунікації, формування світогляду та розвитку особистості, а іноземна мова дозволяє збагатити ці процеси, виникає необхідність удосконалення процесу ознайомлення дітей з останньою. Значущість дослідження полягає в тому, що навчання дітей іноземної мови на даному етапі розвитку суспільства є однією з важливих проблем сучасної дошкільної освіти. Саме дошкільний період є найкращим для початку вивчення іноземної мови, яка є невід’ємною ланкою розвитку країни та створенням можливостей для подальшого розвитку особистості.

**Постановка проблеми.** Враховуючи надзвичайну цінність дошкільного віку як стартового періоду становлення особистості (у фундаментальному сенсі), вважаємо глобально важливою науково обґрунтовану організацію життєдіяльності дитини в цей час. Як доводить ряд досліджень, використання інноваційних підходів в освітньому процесі дозволяє інтенсифікувати навчально-пізнавальну діяльність.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Питання підвищення ефективності ознайомлення дітей дошкільного віку з основами іншомовного спілкування постало предметом наукового пошуку багатьох авторів, серед них: Н. Барбелко [2], А. Басіна [4], Т. Гуревич [9], І. Зимня [11], І. Мірошник [14], О. Протасова [18], С. Соколовська [23], Т. Шкваріна [24], В. Щебедина [25]. Окремо розглядалося питання застосування інноваційних підходів в зазначеному контексті, зокрема такими науковцями: Дж. Ашер [27], І. Баринкіна [3], Н. Вершкова [5], С. Гунько [8], Л. Гусак [7], Г. Доман [6], Х. Дорон [5], О. Єфименко [7], М. Зайцев [12], С. Лупан [10, 22], Н. Маркова [13], М. Монтессорі [15], Ю. Рудник [19].

**Постановка завдання.** Суспільство виховує прогресивних дітей, тому саме на даному етапі становлення України постає значущим використання педагогічних технологій в ході ознайомлення дітей дошкільного віку з основами іншомовного спілкування. Не зважаючи на доведений науковцями факт позитивного впливу навчання дітей іноземної мови в дошкільний період дитинства на загальний когнітивний розвиток і

подальші успіхи, потребують ретельного, науково обґрунтованого підбору шляхи організації окресленого процесу в роботі з дітьми молодшого дошкільного віку, що обумовлено їх психофізіологічними особливостями розвитку.

**Виклад основного матеріалу.** Численні дослідження педагогів та психологів (Т. Гуревич [9], І. Зимня [11], І. Мірошник [14], О. Протасова [18], С. Соколовська [23], Т. Шкваріна [24], В. Щебедина [25]), практичний досвід доводять, що без урахування психофізіологічних особливостей розвитку особистості в той чи інший період неможлива ефективна організація навчально-пізнавальної діяльності. Багато авторів вважають дошкільний вік винятково «чутливим» до сприйняття та відтворення мови. Розвиток рідної мови передуює розвитку іноземної і дає підґрунтя для оволодіння другою мовою. Крім того, відбувається інтенсивний розвиток всіх фізичних та психічних процесів, які «підлаштовуються» під середовище, що оточує дитину, що, в свою чергу, дозволяє природнім шляхом ознайомити дітей з основами іншомовного спілкування. На думку науковця Протасової К.: при навчанні іноземної мови педагогу потрібні не тільки конкретні лінгвістичні знання, а й розуміння загальних фізіологічних, психологічних, педагогічних закономірностей розвитку дитини. Також вміння поєднати загальні здібності дитини та особливості сприйняття іноземної мови на засвоєних знаннях рідної мови [18, с. 38].

Зокрема, І. Зимня, яка всебічно вивчала процес організації раннього навчання дітей іноземної мови, доводить у своїх наробках, що цей вік є сензитивним для розвитку мовлення дітей – вони легко схоплюють слова і мовні звороти, копіюють акценти і вимову, тому важливо, щоб дорослий в спілкуванні з дитиною вимовляв слова правильно. Діти в біетнічних сім'ях в цей період починають говорити на двох мовах, їх мовленнєвий розвиток через це може відставати від дітей з моноетнічних сімей. У цей період мова, якою говорить дитина і його найближче оточення (сім'я), починає вкорінюватися в психіці дитини як ведуча. Якщо вдома розмовляють однією мовою, то до трьох – чотирьох років лад і вимова цієї мови стає рідною для дитини [11, с. 189].

Вітчизняний педагог Н. Барбелко висвітлює тезу що друга мова, вивчена в дитинстві, розкриває мовні здібності: мимоволі співвідносяться факти двох мов; мовна картина світу створюється окремо для кожної мови; мислення стає багаторівневим – можна абстрагуватися від конкретної мови; можна побачити світ по-різному, крізь призму кожної з мов; можна зрозуміти, що є значення або відтінки думки, що не передаються на одній з мов, але мають стандартні форми вираження в іншому; можна навчитися бути терплячим, знайомлячись з іншою культурою життям і мисленням [2,

с. 8].

Висока спроможність дітей дошкільного віку до вивчення іноземних мов пояснюється також їх надзвичайно високою потребою в спілкуванні, спільних з іншими дітьми діях, відкритістю і відсутністю бар'єрів, які можуть виникати в результаті негативного досвіду навчання, розчарувань тощо. Вікові особливості дитини дошкільного віку, її мовного розвитку обумовлюють специфіку цілей та змісту навчання іноземної мови, а також характер професійної діяльності педагога [4, с. 1].

Врахування вищезазначеного особливо важливе у роботі з дітьми молодшого дошкільного віку, адже механізм їх психофізіологічного розвитку надзвичайно вразливий. В даному випадку використання педагогічних технологій слугує його урізноманітненню, що стимулює і його пришвидшенню. Проте, не всі запропоновані сучасними педагогами інноваційні технології розраховані на роботу з дітьми молодшого дошкільного віку або адаптовані до такої. Враховуючи тезу Пащенко М. про те, що «технологія – науково обґрунтована педагогічна (дидактична) система, яка гарантує досягнення певної навчальної мети через чітко визначену послідовність дій, спроектованих на розв'язання проміжних цілей і наперед визначений кінцевий результат» [16, с. 221], ми, в першу чергу, звертаємося до педагогічних технологій, безпосередньо спрямованих на навчання дітей дошкільного віку іноземної мови.

Існує ряд педагогічних технологій, якими передбачено навчання іноземної мови як складова або таких, які були первинно були створені з іншим цілепокладанням, проте розвинулися в даному напрямку. Серед інноваційних технологій навчання дітей дошкільного віку, які використовуються у навчанні іноземної мови, цікавою виступає «Будинок вільної дитини М. Монтессорі», що реалізується у формі індивідуальних занять, на яких закріплюють навички роботи та ознайомлюють з новими поняттями. Такий урок має три ступені:

1. Асоціація сенсорного сприйняття предмета з його назвою. Суть етапу полягає у встановленні педагогом зв'язку між предметом або ознакою і його назвою. Монтессорі – вчитель називає дитині предмети, властивості або кількості: «Це...» Нові терміни бажано повторити кілька разів, залучаючи при цьому слухове, зорове, тактильне (пов'язане з відчуттям дотику), стереогностичне (стосується пізнання об'ємних фігур та їх просторових відношень) сприймання дитини, її баричне (пов'язане з атмосферним тиском) відчуття, м'язова пам'ять.

2. Розпізнавання предмета чи ознаки, що відповідає назві. Виконуючи завдання, вона не просто пасивно споглядає предмети, а й активно діє з ними. Таких завдань має бути достатньо, щоб дитина краще запам'ятала

нові поняття. Вони повинні бути різноплановими, що підтримує інтерес до них, стимулює рухову активність. Перший і другий ступені сприяють збагаченню пасивного словника дитини.

3. Запам'ятовування слова, що відповідає предмету або ознаці. На цьому етапі нові терміни переходять із пасивного словника в активний. Педагогіка М. Монтесорі має глибоко продуману і добре відпрацьовану технологію. Допомога саморозвитку дитини дошкільного віку здійснюється через диференційовану систему матеріалів, що належать до таких навчальних розділів: матеріали для вправ у повсякденному житті та вироблення навичок соціальної поведінки; матеріали для вправ на розвиток сенсорики; матеріали для вправ на розвиток мовлення, навичок письма, читання, математичних уявлень. Така різноманітність матеріалів породжує необхідність встановлення чіткої послідовності їх презентації [15, с. 128].

Підтримують думку раннього навчання іноземної і прихильники Вальдорфської педагогіки. На їх думку іноземна мова впливає на мислення, менталітет людини так само, як і рідна мова. З вивченням іноземної мови людина стає зазвичай добрішими і терпиміше стосовно інших людей. Зростає розуміння щодо іншого народу і до його культури, відбувається знайомство з іншим світом. На думку Р.Штейнера, «мова виконує як ніби дві абсолютно різні функції: з одного боку, вона служить засобом соціальної координації досвіду окремих людей, з іншого – найважливішим знаряддям нашої думки» [20, с. 205]. Хоча, варто відмітити, що свідоме розуміння та сприймання культури інших народів в процесі ознайомлення з основами іншомовного спілкування можливе лише в старшому дошкільному віці.

Цікаві результати показала педагогічна технологія МАС (Метод асоціативних символів). В її основі лежить концепція, що слово – це звуковий образ, який використовується для вираження того, що ми бачимо, думаємо або відчуваємо. Отже, вважає Н. Маркова, опанування мови починається з відчуттів, тобто з процесу відображення в мозку людини окремих властивостей предметів та явищ, які безпосередньо впливають на її органи чуття» [13, с. 112]. Вітчизняні дослідники С. Гунько, Л. Гусак, О. Єфіменко, Н. Стадник доводять, що під час навчання дітей дошкільного віку необхідно враховувати їхній інтенсивний фізичний та психічний розвиток, який реалізується у грі, що є провідною діяльністю на даному віковому етапі. І поєднання інтелектуально-лінгвістичної діяльності з інтенсивним розвитком рухово-кінестетичної сфери дитини лягло в основу методу асоціативних символів. МАС – це органічне поєднання рухів, жестів, міміки з грою, учасниками якої виступають як

педагог, так і вихованці. Це кодова мова уявлень та асоціацій [7, с. 3].

Досить ефективною технологією навчання іноземної мови є асоціативний метод поєднання, запропонований І. Баринкіною. Дослідниця дійшла висновку, що слова будуть легко запам'ятовуватись на ілюстративному матеріалі у ролі, наприклад, персонажів фантастичного мультфільму [3]. Запорукою результативності запропонованої технології постають особливості мислення дітей молодшого дошкільного віку, їх схильність сприймати оточуючий світ через бачене. Звичайно, така технологія є результативною, оскільки захоплення дитини від оточуючого світу, особливо, якщо розвивальне середовище організовано задля зацікавлення, спонукає до сприйняття та засвоєння інформації. Достатньо цікавою і такою, що, також, базується на відчуттях і позитивних емоціях, є технологія Х. Дорон, яка дозволяє залучити в процес навчання обидві півкулі мозку, що забезпечує поєднання аналітичної та синтетичної функцій головного мозку, логічного та просторого мислення, аналізу окремих слів та інтонацій, висловлювань та мови в цілому [5]. Заняття проводяться в ігровій формі, насолоджуючись музикою, рухами та іграми.

На подібних особливостях психічного розвитку дитини дошкільного віку побудована і технологія М. Зайцева. В основі будь-якого знання лежить сприймання, задля полегшення якого на різних етапах розвитку використовуються різні засоби. На думку якого з вивчення англійської мови прекрасна можливість передавати знання дитині в ігровій формі. Педагогами було відмічено, чим раніше дитина починає вивчення іноземних мов, тим легше вони йому даються. Рекомендують навчання починати після 3-4 років. Основним засобом для надання інформації використовуються кубики, завдяки можна легко зрозуміти схему побудови речень, яка значно відрізняється від рідної мови. Головним принципом методики викладання – наочність. Щоб легко можна було пояснити дитині порядок слів у реченні, всі члени пропозиції розподілені на різних фонах. Підмет має червоний колір, присудок – синій, доповненню виділений зелений, а словами заперечення присвоєно чорний колір. Після складання близько двох десятків пропозицій дитина легко запам'ятовує, що першими йдуть кубики червоні, за ними сині, потім зелені. Додаткові залучення уваги допомагають легше засвоїти нові знання. В даному випадку, таким доповненням є колір кубиків [12].

Однозначно перспективною є технологія Total physical response (TPR), оскільки її основна ідея побудована на іншій особливості життєдіяльності дітей в дошкільний період дитинства: активності. Технологія навчання мови, створена Дж. Ашером. Ця технологія заснована на поєднанні мови і фізичних рухів. В TPR інструктор дає команди учням цільовою мовою, а



учні реагують за допомогою рухів тіла. Здатність дітей розуміти на слух виробляється внаслідок необхідності реагувати фізично на мову, що складається з команд. Як тільки сформувалися навички аудіювання (тобто розуміння на слух), природним чином, без будь-яких зусиль починає розвиватися мова. Дж. Ашер наголошує на тому, що мовлення, спрямоване на дітей, складається, перш за все, з команд, на які вони відповідають фізично перш, ніж почнуть продукувати мовленнєві акти [27].

С. Лупан. В основі даної технології лежить співвідношення слова до предмета, яке воно позначає. Якщо в близькому оточенні малюка є людина, яка говорить іноземною мовою найкращим варіантом буде занурення в мовне середовище. Знайомство дитини з різними мовами має набагато меншу пріоритетизацію ніж оволодіння рідною мовою, одним з основних засобів спілкування. Тому вкрай важливо з самого початку дати дитині зрозуміти, яка з мов – її рідна [22, с. 224]. Ритуал переходу з однієї мови на іншу. Після того як дитина вже досить звикла до рідної мови, введіть в свій щоденний побут моменти, коли ви будете говорити з малюком іншою мовою. Тобто, фактично, в життя дитини інтегруються ситуації спілкування, іншомовно оформлені, що дозволяє розширити можливості контакту дитини з іноземною мовою і створює атмосферу природнього сприйняття останньої як засобу спілкування. Хоча організація безпорядного штучного мовного середовища забезпечує інша технологія – технологія занурення, яка передбачає повне виключення рідної мови і спілкування лише англійською, таким чином стимулюючи увагу дітей і спонукаючи до висловлювання своїх думок та почуттів іноземною мовою. На думку Н. Вершкової, людину необхідно занурювати в іншомовне середовище починаючи з дошкільного віку, що пов'язано з віковими особливостями розвитку психіки дитини. Підтримується така мовна політика, за якої у дитини одна людина асоціюється з однією мовою. Тому викладачу не рекомендується переходити на рідну мову під час викладання іноземної, щоб у складних ситуаціях дитина не переходила на спільну з педагогом рідну мову, а шукала мовні засоби для висловлювання іноземною. Таким чином іноземна мова перетворюється з мети навчання на засіб встановлення міжособистісного контакту [5].

Безпосередньо спрямованою педагогічною технологією в контексті дослідження є технологія Глена Домана. Дана технологія розрахована для навчання іноземної мови починаючи з молодшого дошкільного віку. Проте, особливістю цієї технології виступає те, що вона вузькоспрямована, тобто не передбачає навчання мови в цілому, а забезпечує навчання читанню. Сутність технології полягає у вивченні не складів, а цілих слів. Називаючи дитину «лінгвістичним генієм», Г. Доман переконаний, що її

потрібно вчити читати не за буквами і складами, а відразу словами, оскільки це значно простіше і доступніше для дітей будь-якого віку, починаючи з 6-8 місяців [21]. Ідея, закладена у даній технології спрямована на закарбування у пам'яті дитини не слова, що складається із частин (літер, складів і т.п.), а образа слова, що дійсно є ефективним в умовах навчання читанню англійською мовою, адже більшість слів є незмінними за формою. А враховуючи особливу ефективність запам'ятовування в дошкільні роки, окреслена педагогічна технологія є дієвою, починаючи з молодшого дошкільного віку.

**Висновки.** Для молодшого дошкільного віку характерне мимовільне сприйняття та запам'ятовування мовлення, як рідного, так і іноземного. Враховуючи психологічні можливості даної вікової групи, можна зробити висновок, що іноземна мова, вивчена саме в цей віковий період, сприймається легко та невимушено і засвоюється без додаткових зусиль з боку дитини за умови методично грамотної організації даного процесу. На сучасному етапі актуальності набуває питання навчання дітей дошкільного віку саме на засадах інноваційних технологій, які виступають ефективним засобом в умовах врахування особливостей розвитку дітей даної вікової категорії.

#### Список використаних джерел

1. Богуш, А., ред., 2012. 'Базовий компонент дошкільної освіти: [нормативний документ]', *Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України, молоді та спорту України « Про затвердження Базового компонента дошкільної освіти (нова редакція)» від 22.05.2012 №615*, К., 26 с.
2. Барбелко, НС., 2009. 'Іноземна мова у дошкільному закладі', *Бердичівський педагогічний коледж*, Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 248 с.
3. Барынкина, ИВ., 1999. 'Педагогические условия развития способностей школьников к изучению иностранных языков на начальном этапе обучения : дис.... канд. пед. наук : 13.00.01', *Брян. гос. пед. ун-т им. И. Г. Петровского*, Брянск : [б. и.], 187 с.
4. Басіна, А., 2006. 'Поради досвідченого вчителя', *English for kids (вкладка), № 3 (3)*, 1 с.
5. Вершкова, НД., 2016. 'Иммерсионная модель билингвального детского сада', *Диалог культур*, Москва : Изд-во Общество с ограниченной ответственностью «Языки Народов Мира», с. 99-103.
6. Глен, Д., 1996. 'Гармонічний розвиток дитини', М : Акваріум, 448 с.
7. Гунько, СВ., Гусак, ЛЄ., Єфіменко, ОІ., Стадник, НР., 2011. 'Англійська мова для дітей молодшого шкільного віку загальноосвітніх навчальних закладів за методикою асоціативних символів', Луцьк : ДП «волинські старожитності», 104 с.
8. Гунько, С., 2013. 'Граючи учимось. Англійська мова: програма та методичні рекомендації', К. : Редакції газет з дошкільної та початкової освіти, 88 с.
9. Гуревич, ТВ., 2011. 'Развитие речи детей на родном и иностранном языках', *Управление дошкольным образовательным учреждением, № 4*, с. 97-103.

10. Дмитриева, ВГ., 2009. 'Методика раннего развития Сесиль Лупан: от 0 до 3 лет', М. : Эксмо, 221 с.
11. Зимняя, ИА., 1987. 'Психология обучения иностранным языкам в школе', М. : Просвещение, 222 с.
12. Зайцев, МА., 2011. 'Англійські граматичні кубики : навчальний посібник', Санкт-Петербург : НОУДО Методики Н.Зайцева, 128 с.
13. Маркова, НГ., 2002. 'Развитие речевой деятельности младших школьников на основе средств ассоциативного воображения', Казан. гос. пед. ун-т., Казань : [б. и.], 220 с.
14. Мірошник, ІВ., 2015. 'Переваги та недоліки сучасних методів навчання іноземної мови дітей дошкільного віку', Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки, Вип. 125, с. 335 – 338.
15. Монтессори, М., 2010. 'Мой метод руководство по воспитанию детей от 3 до 6 лет', М. : Центрполиграф, 415 с.
16. Пащенко, МІ., 2012. 'Педагогіка : навчально-методичний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів', МОН молоді та спорту України, Уманський ДПУ імені Павла Тичини, Умань : Жовтий О. О., 269 с.
17. 'Закон України «Про дошкільну освіту» від 11 липня 2001 року № 2628-III', 2002. Законодавство про освіту, К. : Парламентське видавництво, 159 с.
18. Протасова, КЮ., 2001. 'Навчання іноземної мови дошкільників – огляд теоретичних позицій', Іноземні мови в школі, № 1, 38 с.
19. Руднік, ЮВ., 2014. 'Актуалізація проблеми застосування інноваційних технологій в навчанні іноземних мов', Проблеми підготовки сучасного вчителя : збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, с. 124-131.
20. Штейнер Р., 2014. 'Истина и наука. Философия свободы: основные черты одного современного мировоззрения', М. : Деметра, 933 с.
21. Сак, ЛА., Семенова, НМ., Харчук, ВВ., 2004. 'Навчання ранньому читанню (читання за системою Глена Домана з дітьми раннього віку) : методичний посібник', Тернопіль : Мальва – ОСО, 56 с.
22. Лупан, С., 1996. 'Поверь в свое дитя', Санкт-Петербург : Дельта, 336 с.
23. Соколовська, СВ., 2004. 'Розвивальне середовище в навчанні іноземної мови дошкільників', Національна освіта: провідні тенденції та перспективи : Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, К. : КМПУ ім. Б.Д.Грінченка, с. 96–97.
24. Шкваріна, ТМ., 2007. 'Методика навчання іноземної мови дошкільників : навчальний посібник', Київ : «Освіта України», 300 с.
25. Щебедина, ВВ., 1997. 'Обучение детей английской разговорной речи в детском саду', Иностранные языки в школе, №2, с. 55-58.
26. Doman, G., 1994. 'How to Teach Your Baby to Read. Avery Publishing Group', 254 p.
27. Asher, JJ., 2007. 'TPR: After forty years, still a very good idea'. Available at: [http://www.tpr-world.com/mm5/TPRarticles/TPR\\_after\\_forty.pdf](http://www.tpr-world.com/mm5/TPRarticles/TPR_after_forty.pdf) [Accessed 3 June 2018].

### References

1. Bohush, A., red., 2012. 'Bazovyy komponent doshkil'noyi osvity: [normatyvnyy document] (The basic component of preschool education: [normative document])', *Zatverdzheno nakazom Ministerstva osvity i nauky Ukrainy, molodi ta sportu*

- Ukrayiny « Pro zatverdzhennya Bazovoho komponenta doshkil'noyi osvity (nova redaktsiya)» vid 22.05.2012 №615, K., 26 s.*
2. Barbelko, NS., 2009. 'Inozemna mova u doshkil'nomu zakladi (Foreign language at a kindergarten)', *Berdychiv's'kyu pedahohichnyy koledzh, Zhytomyr: Vyd-vo ZHDU im. I.Franka*, 248 s.
  3. Barynkina, IV., 1999. 'Pedagogicheskiye usloviya razvitiya sposobnostey shkol'nikov k izucheniyu inostrannykh yazykov na nachal'nom etape obucheniya : dis.... kand. ped. nauk : 13.00.01 (Pedagogical conditions of development of abilities of schoolboys to studying of foreign languages at the initial stage of training: dis .... kand. ped. Sciences: 13.00.01)', *Bryan. gos. ped. un-t im. I. G. Petrovskogo, Bryansk : [b. i.]*, 187 s.
  4. Basina, A., 2006. 'Porady dosvidchenoho vchytelya (Experienced Teacher's Tips)', *English for kids (vkladka), № 3 (3)*, 1 s.
  5. Vershkova, ND., 2016. 'Immersionnaya model' bilingval'nogo detskogo sada (Immersion model of a bilingual kindergarten)', *Dialog kul'tur, Moskva : Izd-vo Obshchestvo s ogranichennoy otvetstvennost'yu «Yazyki Narodov Mira»*, s. 99-103.
  6. Hlen, D., 1996. 'Harmonichnyy rozvytok dytyny (Harmonious child development)', *M : Akvarium*, 448 s.
  7. Hun'ko, SV., Husak, LYE., Yefimenko, OI., Stadnyk, NR., 2011. 'Anhliys'ka mova dlya ditey molodshoho shkil'noho viku zahal'noosvitnykh navchal'nykh zakladiv za metodykoyu asotsiatyvnykh symvoliv (English for children of primary school age of secondary schools by method of associative symbols)', *Luts'k : DP «volyns'ki starozhytnosti»*, 104 s.
  8. Hun'ko, S., 2013. 'Hrayuchy uchymos'. Anhliys'ka mova: prohrama ta metodychni rekomendatsiyi (Learning to play. English language: program and methodological recommendations)', *K. : Redaktsiyi hazet z doshkil'noyi ta pochatkovoyi osvity*, 88 s.
  9. Gurevich, TV., 2011. 'Razvitiye rechi detey na rodnom i inostrannom yazykakh (Development of children's speech in native and foreign languages)', *Upravleniye doshkol'nyim obrazovatel'nyim uchrezhdeniyem, № 4*, s. 97-103.
  10. Dmitriyeva, VG., 2009. 'Metodika rannego razvitiya Sesil' Lupan: ot 0 do 3 let (Technique of early development Cecil Lupan: from 0 to 3 years)', *M. : Eksmo*, 221 s.
  11. Zimnyaya, IA., 1987. 'Psikhologiya obucheniya inostrannym yazykam v shkole (Psychology of teaching foreign languages in school)', *M. : Prosveshcheniye*, 222 s.
  12. Zaytsev, MA., 2011. 'Anhliys'ki hramatychni kubyky : navchal'nyy posibnyk (English grammar cubes: a manual)', *Sankt-Peterburh : NOUDO Metodyky N.Zaytseva*, 128 s.
  13. Markova, NG., 2002. 'Razvitiye rechevoy deyatelnosti mladshikh shkol'nikov na osnove sredstv assotsiativnogo voobrazheniya (Development of speech activity of junior schoolchildren on the basis of means of associative imagination)', *Kazan. gos. ped. un-t., Kazan' : [b. i.]*, 220 s.
  14. Miroshnyk, IV., 2015. 'Perevahy ta nedoliky suchasnykh metodiv navchannya inozemnoyi movy ditey doshkil'noho viku (Benefits and drawbacks of modern methods of teaching a foreign language to preschool children)', *Visnyk Chernihiv's'koho natsional'noho pedahohichnoho universytetu. Seriya : Pedahohichni nauky, Vyp. 125*, s. 335-338.
  15. Montessori, M., 2010. 'Moy metod rukovodstvo po vospitaniyu detey ot 3 do 6 let (My method guide to raising children from 3 to 6 years)', *M. : Tsentrpoligraf*, 415 s.

16. Pashchenko, MI., 2012. 'Pedagogika : navchal'no-metodychnyy posibnyk dlya studentiv vyshchyykh pedagogichnykh navchal'nykh zakladiv (Pedagogy: a manual for students of higher pedagogical educational institutions)', *MON molodi ta sportu Ukrainy, Umans'kyi DPU imeni Pavla Tychyyny, Uman' : Zhovtyy O. O.*, 269 s.
17. 'Zakon Ukrainy «Pro doshkil'nu osvitu» vid 11 lypnya 2001 roku № 2628-III (The Law of Ukraine "On Preschool Education" of July 11, 2001, No. 2628-III)', 2002. *Zakonodavstvo pro osvitu, K. : Parlaments'ke vydavnytstvo*, 159 s.
18. Protasova, KYU., 2001. 'Navchannya inozemnoyi movy doshkil'nykiv – ohlyad teoretychnykh pozysiy (Teaching a foreign language for preschoolers - an overview of theoretical positions)', *Inozemni movy v shkoli, № 1*, 38 s.
19. Rudnik, YUV., 2014. 'Aktualizatsiya problemy zastosuvannya innovatsiynykh tekhnolohiy v navchanni inozemnykh mov (Actualization of the problem of application of innovative technologies in the teaching of foreign languages)', *Problemy pidhotovky suchasnoho vchytelya : zbirnyk naukovykh prats' Umans'koho derzhavnogo pedagogichnoho universytetu imeni Pavla Tychyyny*, s. 124-131.
20. Shteyner R., 2014. 'Istina i nauka. Filosofiya svobody: osnovnyye cherty odnogo sovremennogo mirovozzreniya (Truth and Science. Philosophy of freedom: the basic features of a modern worldview)', M. : *Demetra*, 933 s.
21. Sak, LA., Semenova, NM., Kharchuk, VV., 2004. 'Navchannya rann'omu chytannyu (chytannya za systemoyu Hlena Domana z dit'my rann'oho viku) : metodychnyy posibnyk (Early reading (Reading the Glen Domana system with early childhood): methodological manual)', Ternopil' : *Mal'va – OSO*, 56 s.
22. Lupan, S., 1996. 'Pover' v svoje ditya (Believe in your child)', Sankt-Peterburg : *Del'ta*, 336 s.
23. Sokolovs'ka, SV., 2004. 'Rozvyval'ne seredovyshe v navchanni inozemnoyi movy doshkil'nykiv (Educational environment in the teaching of a foreign language for preschoolers)', *Natsional'na osvita: providni tendentsiyi ta perspektyvy : Materialy Vseukrayins'koyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi, K. : KMPU im. B.D.Hrinchenka*, s. 96–97.
24. Shkvarina, TM., 2007. 'Metodyka navchannya inozemnoyi movy doshkil'nykiv : navchal'nyy posibnyk (Methodology of teaching foreign language for preschoolers: a manual)', Kyiv : «*Osvita Ukrainy*», 300 s.
25. Shchebedina, VV., 1997. 'Obucheniye detey angliyskoy razgovornoj rechi v detskom sadu (Teaching children of English speaking in the kindergarten)', *Inostrannyye yazyki v shkole, №2*, s. 55-58.
26. Doman, G., 1994. 'How to Teach Your Baby to Read. Avery Publishing Group', 254 p.
27. Asher, JJ., 2007. 'TPR: After forty years, still a very good idea'. Available at: [http://www.tpr-world.com/mm5/TPRarticles/TPR after forty.pdf](http://www.tpr-world.com/mm5/TPRarticles/TPR%20after%20forty.pdf) [Accessed 3 June 2018].